

გაკვეთილი 12

საქართველოს საგადასახადო

კოდექსი

დამატებული ღირებულების

გადასახადი

ნაწილი 4

## მუხლი 175. საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა.

1. საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა არის საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი ფორმის მკაცრი აღრიცხვის დოკუმენტი, გარდა ამ მუხლით დადგენილი გამონაკლისებისა, რომლის გამოწერის და წარდგენის წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

1.1 საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილ შემთხვევაში საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა შეიძლება გამოიწეროს და წარდგენილ იქნეს ელექტრონული ფორმით (ელექტრონული საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა), რომელიც არ არის მკაცრი აღრიცხვის დოკუმენტი.

3. საქართველოს ფინანსთა მინისტრს უფლება აქვს:

ა) ცალკეულ საქონელზე/მომსახურებაზე, აგრეთვე ცალკეული კატეგორიის მყიდველებისათვის შემოიღოს განსხვავებული ფორმის სპეციალური საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა და განსაზღვროს მისი გაცემის, აღრიცხვისა გამოყენების წესი;

ბ) ცალკეულ დღგ-ის გადამხდელებისათვის შემოიღოს კომპიუტერული წესით ამობეჭდილი საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა და განსაზღვროს მისი გაცემის, აღრიცხვისა და გამოყენების წესი.

*საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა წარმოადგენს ჩათვლის დოკუმენტს. მისი ფორმები, შევსებისა და წარდგენის წესი რეგულირდება კანონით. საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა არის საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი ფორმის მკაცრი აღრიცხვის დოკუმენტი, რომლის გამოწერისა და წარდგენის წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი. საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა შეიძლება გამოიწეროს და წარდგენილ იქნეს ელექტრონული ფორმით, ამ შემთხვევაში იგი კარგავს მკაცრი აღრიცხვის დოკუმენტის სტატუსს. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირი უფლებამოსილია საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა გამოიწეროს და საქონლის/მომსახურების მიმღებს წარუდგინოს მხოლოდ დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებისას. ამასთანავე, თუ პირი საქონლის (გარანტირებული სიმძლავრის, ელექტრო ან თბოენერჯის, გაზის ან წყლის) მიწოდებას აღრიცხავს ციკლური დარიცხვებით, როდესაც მომხმარებელთან ანგარიშსწორება ხორციელდება არა კალენდარული თვის, არამედ გარკვეული პერიოდის (ციკლის) განმავლობაში მიწოდებული საქონლის ოდენობის მიხედვით, რომელიც შეიძლება მოიცავდეს როგორც საანგარიშო პერიოდს, ისე საანგარიშოს წინა პერიოდს, საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა შეიძლება გამოიწეროს ასეთი პერიოდის (ციკლის) მიხედვით, მიუხედავად იმისა, რომ ასეთ შემთხვევაში დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროდ ითვლება არა უგვიანეს ყოველი საანგარიშო პერიოდის ბოლო დღე. ანუ დღგ-ს გადამხდელად რეგისტრირებულ პირს უფლება აქვს, და არა-ვალდებულება. საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა წარუდგინოს კონტრაქტს. თავისი უფლების გამოყენების შესაძლებლობა პირს ეძლევა მხოლოდ საქონლის (მომსახურების) გადაცემისას და ისიც დასაბეგრი ოპერაციის დროს. დაუშვებელია ფაქტურის გამოწერა და წარდგენა დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დრომდე. თუმცა შეიძლება თვით ამ დროის არჩევა იყოს გადამხდელის ნებაზე დამოკიდებული. იმ დასაბეგრი ოპერაციებისათვის, რომლებიც წარმოადგენენ ბარტერული ოპერაციის შემადგენელ ნაწილებს, დაუშვებელია საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის გამოწერა. ასეთ შემთხვევაში მიმწოდებელი პირისათვის ჩათვლის საფუძველია მის მიერ წარდგენილი დღგ-ის დეკლარაცია, სადაც ასახული უნდა იყოს მის მიერ მიწოდებულ ობიექტზე დარიცხული დღგ-ის თანხა.*

## მუხლი 175 1. ანგარიშ-ფაქტურა.

1. საქართველოს ფინანსთა მინისტრი უფლებამოსილია შემოიღოს ანგარიშ-ფაქტურა, რომელიც შეიცავს როგორც სასაქონლო ზედნადებით, ისე საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურით (მათ შორის, სპეციალური ანგარიშ-ფაქტურებით) გათვალისწინებულ რეკვიზიტებს, და განსაზღვროს მისი გამოწერისა და წარდგენის წესი.

2. ანგარიშ-ფაქტურა გამოიწერება:

- ა) როგორც სასაქონლო ზედნადების, ისე საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის (მათ შორის, სპეციალური საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის) გამოწერაზე უფლებამოსილი პირის მიერ;
- ბ) როგორც სასაქონლო ზედნადების, ისე საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის (მათ შორის, სპეციალური საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურების) გამოწერის ვალდებულების შემთხვევაში.

*ანგარიშ-ფაქტურა საგადასახადო სამართლებრივ ურთიერთობებში ცვლის როგორც სასაქონლო ზედნადებს, ისე საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურას (მათ შორის, სპეციალურ საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურებს) და მისი გამოწერის/გამოუწერლობის შემთხვევაში დგება ყველა იმ სამართლებრივი შედეგი, რომლებიც სასაქონლო ზედნადების ან/და საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის (მათ შორის, სპეციალური საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურების) გამოწერისას/გამოუწერლობისას.*

*ანგარიშ-ფაქტურის გამოწერისა და წარდგენის წესის დარღვევისას გამოიყენება შესაბამისად სასაქონლო ზედნადების ან საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის ( მათ შორის სპეციალური საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურების) გამოწერისა და წარდგენის წესთან დაკავშირებული სამართალ დარღვევებისათვის საქართველოს კანონმდებლობით დაწესებული პასუხისმგებლობის ზომები.*

## თავი XXVI

### სპეციალური წესები

#### მუხლი 176. უკუდაბეგვრა

1. დღგ-ით უკუდაბეგვრას ექვემდებარება:

- ა) არარეზიდენტი ფიზიკური პირის (გარდა საქართველოს მოქალაქე ფიზიკური პირისა) ან არარეზიდენტი საწარმოს მიერ საგადასახადო აგენტისათვის საქართველოს ტერიტორიაზე გაწეული მომსახურება;
- ბ) პირის მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში მოთხოვნის უზრუნველყოფის საგნის (საქონლის) კრედიტორისათვის საკუთრებაში გადაცემა;
- გ) საგადასახადო აგენტისათვის საქართველოს ტერიტორიის გარეთ გაწეული მომსახურების ან/და საქონლის პროდუქტის (საპროექტო დოკუმენტაცია, ტექნიკური დოკუმენტაცია, ტექნოლოგიური სქემა, პროგრამა და სხვა) მიწოდება ინტერნეტითდა ელექტრონული კომუნიკაციის სხვაგვარი საშუალებით, თუ იგი არ კვეთს საქართველოს საბაჟო საზღვარს ინტეგრირებული სქემის ან სხვა სახის ინფორმაციის სქემის ან სხვა სახის ინფორმაციის მატარებლის საშუალებით.
- დ) საბაჟო საწყობში ამ კოდექსის 162-ე მუხლის მე-7 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში პირისგან შემდგენილი უცხოური საქონელი, რომელიც იმპორტის სასაქონლო ოპერაციაში ექცევა.
3. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საგადასახადო აგენტი აწარმოებს დღგ-ის დარიცხვას

*უკუდაბეგვრა გულისხმობს შემთხვევას, როცა არარეზიდენტი პირი, რომელიც არ არის რეგისტრირებული დღგ-ის გადამხდელად საქართველოში, ეწევა მომსახურებას ან ასრულებს სამუშაოს საქართველოს ტერიტორიაზე საგადასახადო აგენტისათვის, აღნიშნული სამუშაოების შესრულება ან მომსახურების გაწევა იბეგრება დამატებული ღირებულების გადასახადით. თუ აღმოჩნდა, რომ საქართველოში მომსახურების გამწევი არარეზიდენტი საქართველოს მოქალაქეა, მაშინ მასთან მიმართებით არ გამოიყენება უკუდაბეგვრის წესი. არარეზიდენტი კი წარმოადგენს დღგ-ის გადამხდელს, მაგრამ თვით გადასახადის გადახდა და სახელმწიფოს წინაშე ანგარიშგება ევალება საგადასახადო აგენტს. აგენტის ფუნქცია ეკისრება იმ რეზიდენტს ან მუდმივ დაწესებულებას, რომელსაც არარეზიდენტი უწევს მომსახურებას. დღგ-ით უკუდაბეგვრას ექვემდებარება: ა) არარეზიდენტი ფიზიკური პირის (გარდა საქართველოს მოქალაქე ფიზიკური პირისა) ან არარეზიდენტი საწარმოს მიერ საგადასახადო აგენტისათვის ტერიტორიაზე გაწეული მომსახურება; ბ) პირის მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიების*

ფარგლებში მოთხოვნის უზრუნველყოფის საგნის (საქონლის) კრედიტორისათვის საკუთრებაში გადაცემა; გ) საგადასახადო აგენტისათვის საქართველოს ტერიტორიის გარეთ გაწეული მომსახურების ან/და საქონლის პროდუქციის (საპროექტო დოკუმენტაცია, ტექნიკური დოკუმენტაცია, ტექნოლოგიური სქემა, პროგრამა და სხვა) მიწოდება ინტერნეტით ან ელექტრონული კომუნიკაციის სხვაგვარი საშუალებით, თუ იგი არ კვეთს საქართველოს საბაჟო საზღვარს ინტეგრირებული სქემის ან სხვა სახის ინფორმაციის მატარებლის საშუალებით; დ) საბაჟო საწყობში პირისგან შეძენილი უცხოური საქონელი, რომელიც იმპორტის სასაქონლო ოპერაციაში ექცევა. ხოლო დღგ-ით უკუდაბეგვრას არ ექვემდებარება: ა) საქონლის მიწოდება ამ მომსახურების გაწევა, რომელიც გათავისუფლებულია დღგ-ისაგან და ფიზიკური პირის საკუთრებაში არსებული საცხოვრებელი ბინის და მასზე დამაგრებული მიწის ნაკვეთის გაცემა.

## მუხლი 176 1 ცალკეულ შემთხვევაში დღგ-ით დაბეგვრა

1. საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში ან სხვა ფულადი ვალდებულების (გარდა სისხლის სამართლის და ადმინისტრაციული წესით დაკისრებული სანქციებისა) გადახდევინების მიზნით საქონლის აუქციონის, პირდაპირი მიყიდვის ან სხვა წესით რეალიზაცია იბეგრება დღგ-ით ამ მუხლის შესაბამისად, ხოლო ამ ოპერაციაზე დარიცხული დღგ-ის თანხის პირის (საქონლის მესაკუთრის) სახელით ბიუჯეტში გადახდას უზრუნველყოფს საქონლის რეალიზაციის განმახორციელებელი უფლებამოსილი პირი. ამ შემთხვევაში დღგ-ით არ იბეგრება:

ა) საცხოვრებელი ბინის/სახლის რეალიზაცია;

ბ) მიწის ნაკვეთის რეალიზაცია;

გ) საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 8703 კოდით გათვალისწინებული მსუბუქი ავტომობილის რეალიზაცია;

დ) ფიზიკური პირის (გარდა ინდივიდუალური მეწარმისა) საკუთრებაში არსებული ქონების რეალიზაცია.

2. „გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული წესით სამეურნეო ქონების აუქციონის, პირდაპირი მიყიდვის ან სხვა წესით რეალიზაცია იბეგრება დღგ-ით მუხლის შესაბამისად, ხოლო ამ ოპერაციაზე დარიცხული დღგ-ით ამ მუხლის შესაბამისად, ხოლო ამ ოპერაციაზე დარიცხული დღგ-ის თანხის პირის (სამეურვეო ქონების მესაკუთრის) სახელით ბიუჯეტში გადახდას უზრუნველყოფს საქონლის რეალიზაციის განმახორციელებელი უფლებამოსილი პირი. ამასთანავე, გარდა სამეურვეო ქონების ერთიანი კომპლექსის სახით რეალიზაციის შემთხვევისა, დღგ-ით არ იბეგრება:

ა) ინდივიდუალური მეწარმის საკუთრებაში არსებულის საცხოვრებელი ბინის/სახლის რეალიზაცია;

ბ) მიწის ნაკვეთის რეალიზაცია;

გ) ავტოსატრანსპორტო საშუალების რეალიზაცია;

დ) სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის რეალიზაცია;

3. ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებულ შემთხვევაში:

ა) საქონლის სარეალიზაციო ფასი (მიყიდველის მიერ გადახდილი/გადასახდელი საკომპენსაციო თანხა) მოიცავს დღგ-ის თანხას;

ბ) საქონლის რეალიზაციის დღგ-ით დაბეგვრისას არ ვრცელდება ამ კოდექსის 168-ე მუხლის მოქმედება.

*ეს მუხლი ეხება იმ დღგ-ის გადამხდელს, რომელმაც არ შეასრულა ან არაჯეროვნად შეასრულა მასზე დაკისრებული ვალდებულება და რის გამოც მისი ქონება იყიდება აუქციონის, პირდაპირი მიყიდვის ან სხვა წესით. დაკისრებული ვალდებულება კი შეიძლება ყოფილიყო გადასახადების (სანქციების) თავისდროული გადახდა ან სხვა ფულადი ვალდებულება, მათ შორის, სახელშეკრულებო ურთიერთობიდან წარმოქმნილი. დასაბეგრ ოპერაციას წარმოადგენს აუქციონით ან სხვა წესით ქონების (საქონლის) მიწოდება. არ არის აუცილებელი, რომ რეალიზაციის დაქვემდებარებული ქონება იყოს შეუსრულებელი ან არაჯეროვნად შესრულებული ვალდებულების უზრუნველყოფის საშუალება. რეალიზაციას დაქვემდებარებული ქონება მესამე პირის საკუთრებაშიც კი შეიძლება იყოს.*